

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο

Τηλ: 2810.282248, Fax: 2810.225616

Email: pkpfiraklio@minagric.gr

Τα δελτία αναρτώνται στην ιστοσελίδα του υπουργείου
www.minagric.gr και αποστέλλονται μέσω e-mail σε κάθε
ενδιαφερόμενο με αίτημα στο agrodeltiokriti@gmail.com

Εφαρμόζετε πιστά τις οδηγίες χρήσης των φαρμάκων.
Έτσι προστατεύετε εσείς, ο καταναλωτής και το περιβάλλον.

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ - ΕΧΘΡΟΙ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ Δελτίο Ν°2 & Μετεωρολογικά Στοιχεία

Εργασίες κλαδέματος

Την περίοδο αυτή ολοκληρώνονται οι εργασίες του κλαδέματος.

Οι οδηγίες φυτοπροστασίας που σχετίζονται με το κλάδεμα περιγράφηκαν στο [προηγούμενο δελτίο](#).

Φαινολογικά στάδια

- Η βλάστηση έχει ξεκινήσει. Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν για μια χρονιά πρωιμότερη σε σχέση με το 2022 (7-10ημ) και οψιμότερη σε σχέση με το 2021 (7-10ημ).
- Στην έναρξη της καλλιεργητικής περιόδου, τα βλαστικά στάδια συχνά διαφέρουν σημαντικά από αμπέλι σε αμπέλι σε μια περιοχή ακόμα και στην ίδια ποικιλία.

Γενικά, στην ποικιλία σουλτανίνα και στην ΠΕ Ηρακλείου τα στάδια που επικρατούν είναι :

- στην πρώιμη - παραλιακή ζώνη το σταδιακό άνοιγμα των οφθαλμών (στάδια B-C-D)
  - στην μεσοπρώιμη το φούσκωμα (στάδια A-B-C) ενώ
  - στην ορεινή - όψιμη ζώνη οι οφθαλμοί παραμένουν κλειστοί (στάδιο A - έναρξη B).
- Στις πρωιμότερες ποικιλίες όπως superior, prime η βλάστηση έχει προχωρήσει στα στάδια E-F.

Οι πρώτες επεμβάσεις σχετίζονται με συγκεκριμένα βλαστικά στάδια (Πιν.1) και με τις καιρικές συνθήκες. Συνιστάται να παρακολουθούνται τα βλαστικά στάδια της καλλιέργειας και τα [δελτία καιρού ΕΜΥ](#).

Πίνακας 1. Βλαστικά στάδια αμπελιού και ενδεικτικοί χρόνοι αντιμετώπισης φυτοπαρασίτων

Βλαστικά στάδια & περίοδος προστασίας							
Κλίμακα Baggiolini	Στάδιο Α Οφθαλμός σε λήθαργο	Στάδιο Β Οφθαλμός σε χνούδι	Στάδιο C Πράσινη κορυφή	Στάδιο D Έξοδος φύλλων	Στάδιο E Πρώτα φύλλα	Στάδιο F Εμφάνιση σταφυλιού	Στάδιο G Εσχώρισμα σταφυλιού
Κλίμακα BBCH	00	05	09	10	13	53	55
Ωίδιο							
Φόμοψη							
Ακάρεια							

ΩΙΔΙΟ:

(*Erysiphe necator*)

(χολέρα, σίρικας)

Πρώτοι μολυσμένοι
βλαστοί
(βλαστοί - σημαίες)

Γενικές πληροφορίες - Διαπιστώσεις:

- Τα μολύσματα βρίσκονται μέσα σε οφθαλμούς (μάτια) και προσβάλλουν τη νέα βλάστηση με το ξεκίνημά της.
- Οι πρώτες μολύνσεις είναι περιορισμένες σε έκταση και εκδηλώνονται σε ελάχιστους βλαστούς (συνήθως 2-3 % στο σύνολο των βλαστών του αμπελιού), όμως διατηρούν και παράγουν μολύσματα για μεγάλο χρονικό διάστημα που με αλληπάληλους κύκλους μπορούν να διασκορπιστούν σε όλο το αμπέλι.
- Το ωίδιο, με μικρότερη ή μεγαλύτερη ένταση, προσβάλλει κάθε χρόνο τα αμπέλια της Κρήτης συνεπώς είναι ασθένεια ενδημική και απαιτείται προληπτική αντιμετώπιση.

Οδηγίες - Συστάσεις:

- Η προληπτική αντιμετώπιση πρέπει να ξεκινά όταν η βλάστηση έχει μήκος 5 - 6 εκ. (πρώτα φύλλα, στάδιο E).

Καλλιεργητικά μέτρα: Η αφαίρεση και καταστροφή των πρώτων μολυσμένων βλαστών που συνήθως γίνονται αντιληπτοί μετά την εμφάνιση της ταξιανθίας (στάδιο F) είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διαχείριση της ασθένειας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το [ωίδιο πατήστε εδώ](#)

ΦΟΜΟΨΗ:

(*Phomopsis viticola*)

Γενικές πληροφορίες - Διαπιστώσεις:

- Οι απαραίτητες προϋποθέσεις για να γίνουν νέες μολύνσεις είναι τρεις:
  1. παρουσία μολυσμάτων μέσα στο αμπέλι (ιστορικό με συμπτώματα),
  2. επιδεκτικό βλαστικό στάδιο : έξοδος φύλλων έως πρώτα φύλλα (D-E) και
  3. βροχή για διασπορά του μολύσματος με ελάχιστη θερμοκρασία 8-10 °C και ταυτόχρονα τουλάχιστον 12 ώρες συνεχούς διύγρανσης.
- Ο μύκητας παρότι ευνοήθηκε τις τελευταίες χρονιές (γκριζόλευκες «κούφες» κληματίδες με μικρά μαύρα στίγματα) δεν έχει δώσει τις σοβαρές προσβολές του παρελθόντος. Τα σχήματα διαμόρφωσης με υποστύλωση και δέσιμο των βλαστών δεν ευνοούν τη διασπορά του.

Οδηγίες - Συστάσεις:

- Παρακολουθείτε τα [δελτία βροχοπτώσης επόμενων ημερών της ΕΜΥ](#). Απουσία βροχοπτώσεων κοντά στο ευαίσθητο βλαστικό στάδιο D δεν υπάρχει κίνδυνος.
- **Μόνο σε αμπέλια με ιστορικό προσβολών**, εφόσον προβλέπονται βροχές και βρίσκονται κοντά στο στάδιο D, συνιστάται προστασία πριν από τη βροχή.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη [φύμοψη πατήστε εδώ](#)

ΑΚΑΡΕΑ:

(*Colomerus vitis*)

Γενικές πληροφορίες - Διαπιστώσεις:

- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ακανόνιστο άνοιγμα οφθαλμών σε πολλές ποικιλίες αμπελού. Έχει αποδειχτεί ότι σε ένα ποσοστό αυτό οφείλεται σε ακάρεα *Colomerus vitis* (φυλή των οφθαλμών). Τα ακάρεα της φυλής των οφθαλμών, ανάλογα με τον πληθυσμό που αναπτύσσονται στα μάτια, είτε τα καταστρέφουν ολοκληρωτικά οπότε δεν ανοίγουν την επόμενη άνοιξη είτε τα ζημιώνουν εν μέρει με αποτέλεσμα ανοίγοντας να δίνουν ασθενική βλάστηση.

Οδηγίες - Συστάσεις:

- Στα αμπέλια με ιστορικό προσβολών, συνιστάται ψεκασμός με καλή διαβροχή:
  - Όταν η βλάστηση έχει μήκος 5 - 10 εκ. (πρώτα φύλλα, στάδιο E).
  - Οι επεμβάσεις με βρέξιμο θειάφι αντιμετωπίζουν ταυτόχρονα και το ωίδιο.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα [ακάρεα πατήστε εδώ](#)

Παρατήρηση : Εάν δεν προβλέπονται βροχές στο ξεκίνημα της βλάστησης συνιστάται μια συνδυασμένη εφαρμογή στα πρώτα φύλλα (στάδιο E, μήκος 5 - 6 εκ.) για ταυτόχρονη αντιμετώπιση ωιδίου, φύμοψης, ακάρεων.

Διαχείριση της αυτοφυούς βλάστησης των αμπελιών

Μην καταστρέψετε την ξινίθρα, δεν επιβαρύνει το αμπέλι.

Η χημική ζιζανιοκτονία και η κατεργασία του εδάφους να αποφεύγονται. Αντίθετα, η παρουσία της αυτοφυούς βλάστησης (ξινίθρα) στο περιβάλλον του αμπελώνα ΠΡΕΠΕΙ να επιδιώκεται όπως και η εγκατάσταση άλλης επιθυμητής βλάστησης (ψυχανθή ή μίγμα με αγρωστώδη) γιατί προστατεύει τα εδάφη από τη διάβρωση (κυρίως τα επικλινή), συγκρατεί τα νερά της βροχής, ανταγωνίζεται άλλα επιζήμια ζιζάνια, ευνοεί τη γονιμότητα και αειφορία των εδαφών. Όπου απαιτηθεί διαχείριση ζιζανίων, συνιστάται να προτιμάται η χορτοκοπή.

Ψεκαστικά μηχανήματα :

- Επιθεωρείτε και ελέγχετε ανά τριετία τα ψεκαστικά σε ειδικά πιστοποιημένα συνεργεία της περιοχής.
- Ελέγχετε, συντηρείτε και βαθμονομείτε τα ψεκαστικά κατά την καλλιεργητική περίοδο.
- Για περισσότερες πληροφορίες στον σύνδεσμο [ΨΕΚΑΣΤΙΚΑ](#)

Φυτοπροστατευτικά προϊόντα (ΦΠΠ) :

- Χρησιμοποιείτε εγκεκριμένα σκευάσματα για την καλλιέργεια, για τον εχθρό ή την ασθένεια και για το βλαστικό στάδιο της εποχής.
- Εγκεκριμένα σκευάσματα ανά καλλιέργεια και ασθένεια στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ [πατώντας εδώ](#)
- Εγκεκριμένα σκευάσματα ανά καλλιέργεια και εχθρό στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ [πατώντας εδώ](#)

Συνιστάται να επιλέγετε σκευάσματα με τους λιγότερους κινδύνους για τον χρήστη και το περιβάλλον.

Τα «χημικά» φυτοπροστατευτικά δεν είναι ακίνδυνα.

Θυμηθείτε πριν την εφαρμογή να ελέγχετε τη σήμανση κινδύνου και να παίρνετε απαραίτητως μέτρα προστασίας.

Σε κάθε περίπτωση διαβάζετε προσεκτικά και εφαρμόζετε πιστά την ετικέτα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Τα δελτία Γεωργικών Προειδοποιήσεων και πολλά άλλα θέματα ενδιαφέροντος μπορείτε να τα λαμβάνετε με ειδοποιήσεις - ενημερώσεις σε συσκευές smartphones / tablets μέσα από την εφαρμογή «i-AGRIC» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- Για κατέβασμα σε Android Play Store
<https://play.google.com/store/apps/details?id=gr.bsmapps.collectives>
- Για κατέβασμα σε Apple Store
<https://apps.apple.com/gr/app/i-agric/id1545820080>

Ηράκλειο 24 Μαρτίου 2023
Η Προϊσταμένη Τμήματος
Κληρονόμου Ευφροσύνη

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Βροχομετρικά Στοιχεία

Στο νέο υδρολογικό έτος (από την 1^η Σεπτεμβρίου 2022 και μέχρι την 20^η Μαρτίου 2023), καταγράφονται βροχοπτώσεις (Πίν. 2) που το συνολικό ύψος τους σε σχέση με τον μέσο όρο είναι χαμηλότερο.

Αξιοσημείωτες ήταν οι πολύ ισχυρές τοπικές βροχοπτώσεις που σημειώθηκαν τον Οκτώβριο και έδωσαν πλημμυρικά φαινόμενα (όπως στη Σητεία Λασιθίου).

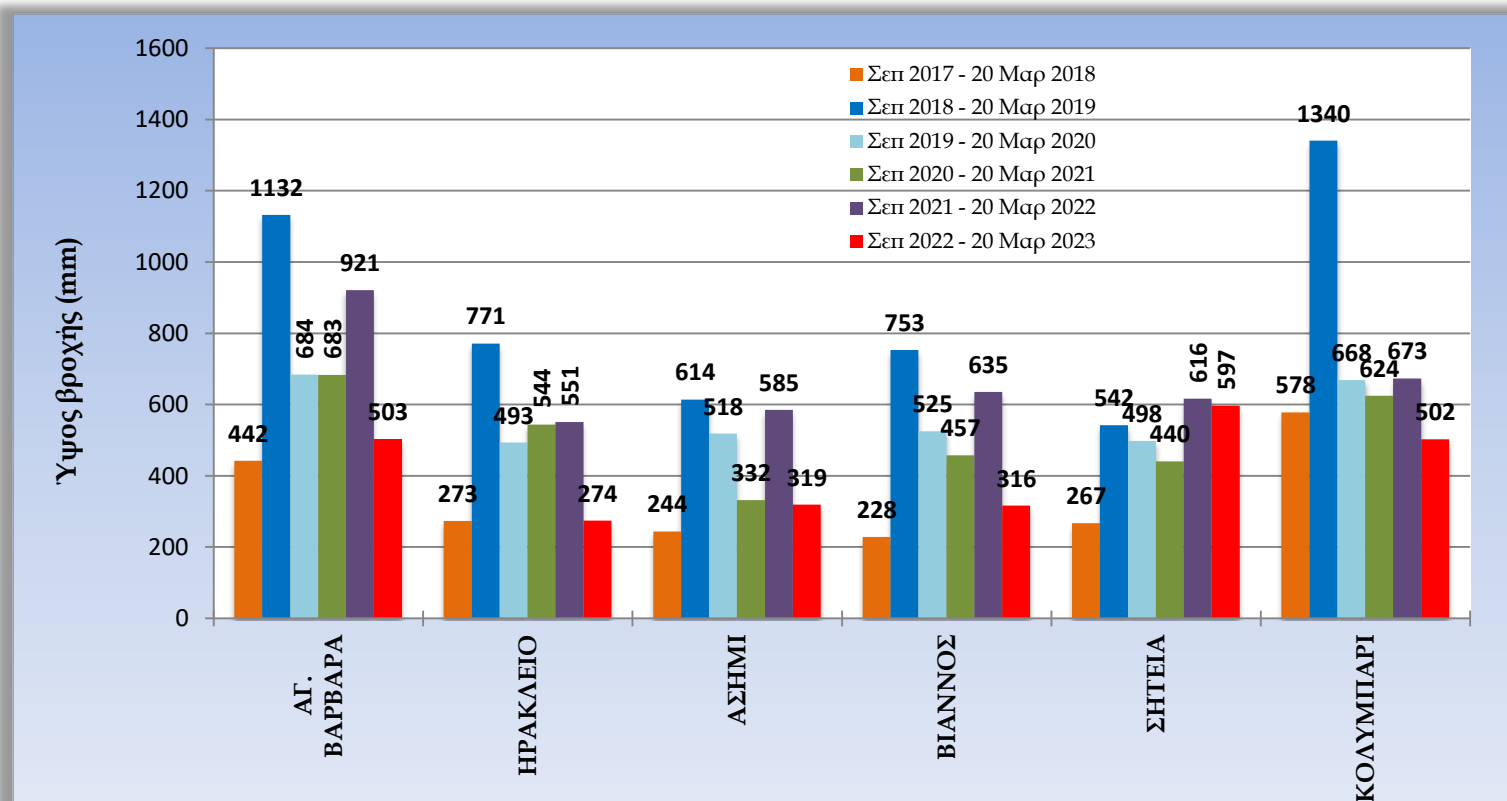
Στο Γράφ. 1 δίνονται συγκριτικά ύψη βροχής που σημειώθηκαν στις τελευταίες έξι περιόδους (2017 - 2023) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από 1^η Σεπτεμβρίου έως και 20^η Μαρτίου) σε έξι επιλεγμένους σταθμούς της υπηρεσίας.

Πίνακας 2. Βροχομετρικά στοιχεία (ύψος σε mm) από 1^η Σεπτεμβρίου 2022 - 20^η Μαρτίου 2023

ΠΕΡΙΟΧΗ Υψόμετρο ΜΗΝΑΣ	ΣΗΤΕΙΑ 12 m	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ 6 m	ΒΙΑΝΝΟΣ 587 m	ΒΟΝΗ 322 m	ΑΣΗΜΙ 263 m	ΗΡΑΚΛΕΙΟ 69 m	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ 611 m	ΤΥΜΠΑΚΙ 22 m	ΑΓΙΑ 47 m	ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ 13 m
Σεπτέμβριος 2022	1	4	8	4	7	1	11	7	31	39
Οκτώβριος 2022	238	107	67	29	45	48	41	24	35	45
Νοέμβριος 2022	99	36	45	48	67	66	102	95	120	139
Δεκέμβριος 2022	34	56	56	21	59	6	70	17	33	23
Ιανουάριος 2023	60	15	48	66	38	50	54	29	98	174
Φεβρουάριος 2023	100	50	44	87	55	62	111	12	38	56
Έως 20 Μαρτίου 2023	66	15	48	55	47	41	114	38	112	27
ΣΥΝΟΛΟ	598	283	316	310	318	274	503	222	467	503

(Στοιχεία Αυτόματων Τηλεμετρικών Μετεωρολογικών Σταθμών Π.Κ.Π.Φ.Π.&Φ.Ε. Ηρακλείου)

Γράφημα 1. Σύγκριση ύψους βροχοπτώσεων από Σεπτέμβριο έως 20 Μαρτίου σε έξι συνεχόμενες περιόδους

Θερμοκρασία

Δεδομένα συσσώρευσης ψύχους μετρούνται με μοντέλα που αξιολογούν τις ωριαίες θερμοκρασίες που σημειώνονται από την 1^η Οκτωβρίου έως την 28^η Φεβρουαρίου.

Στο Γράφημα 2 δίνονται οι μονάδες ψύχους που συμπληρώθηκαν στις τελευταίες οκτώ περιόδους (2015 - 2023) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από 1^η Οκτωβρίου έως και 28^η Φεβρουαρίου) σε πέντε επιλεγμένους σταθμούς της υπηρεσίας. Ο υπολογισμός έγινε με βάση το δυναμικό μοντέλο σε υπολογιστικό φύλλο του Τμήματος Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δέντρων Νάουσας του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Σύμφωνα με τα δεδομένα πρόκειται για μια από τις περιόδους με μειωμένη συσσώρευση ψύχους συγκριτικά με άλλες.

Γράφημα 2. Σύγκριση μονάδων ψύχους από 1^η Οκτωβρίου έως 28^η Φεβρουαρίου

